

Зінаїда Косицька
(Київ)

ІІІ МІЖНАРОДНЕ СВЯТО ВИТИНАНКИ В МОГИЛЕВІ-ПОДІЛЬСЬКОМУ

У Могилеві-Подільському 7–9 вересня 2018 року відбулося ІІІ Міжнародне свято витинанки. Для українських митців це була вже сьома зустріч на Поділлі, названа цього разу «Мереживо добра». Закордонні гості приїхали з Литви, Білорусі, Молдови. Україну представляли майстри майже з усіх областей – від Закарпаття до Луганщини, загалом 32 учасники. Важливо, що Оксана Городинська, директор міського Центру народної творчості, попри різні складнощі, особливо фінансові, регулярно проводить такі творчі зустрічі майстрів витинанок, невтомно продовжуючи традицію, започатковану ще в 1993 році її колегою Марією Гоцуляк¹. Як і попередні, захід активно підтримали в міському управлінні (голова – Петро Бровко) та Вінницькому обласному центрі народної творчості (директор – Тетяна Цвігун). Більшість заходів провели у приміщенні Центру, де представлена оновлена музейна експозиція – твори багатьох українських і зарубіжних майстрів.

Розпочалося Свято з покладення квітів до Меморіалу загиблим воїнам, які на Сході віддали життя за незалежність України. Про багатьох з них організатори зі сльозами на очах розповіли власні спогади. Наймолодшому з полеглих, Владиславу Дюсову, був 21 рік...

У цей день митці також провели майстер-класи, учасниками яких стали місцеві школярі, їхні батьки й учителі. Особливо запам'яталося дітям вирізування разом з литовськими майстринями Лаймutoю Бенешюнайте-Федосєвою (*Laimute Fedosejeva*), яка навчала початківців вирізувати традиційні мотиви-дерева, та Одетою Туменайте-Браженене (*Odeta Brayeniene*) – неперевершеним віртуозом паперових фіранок, листівок тощо.

Українські митці – Наталя Сташкевич, Галина Дудар, Вікторія Нестерова, Ірина Мазурок-Покиданець, Емма Левадська та багато інших – також розкривали дітям секрети власної творчості. Зокрема, навчили майже миттєвому вирізуванню власного імені ажурними літерами та

**Учасники Міжнародного свята витинанки з колективною витинанкою.
м. Могилів-Подільський. 2018 р.**

іншим різноманітним традиційним і новаторським прийомам.

Наступного дня виставка на подвір'ї Центру народної творчості дала можливість жителям міста ознайомитися з роботами майстрів. Переважно це були традиційні витинанки, виготовлені з паперу, водночас багатьох зацікавили ексклюзивні твори, вирізані зі шкіри Валентиною Шитіковою (м. Сімферополь). Також оригінальним художнім вирішенням вирізнялися панно, створені литовською майстрицею Гітою Юшкенене (*Gita Juskeniene*), яка власні вирізки з темного паперу демонструвала на лляному полотні природного світло-сірого забарвлення, що надало творам, оформленим у дерев'яні рами, особливої гри тіней і посиленої виразності. Наймолодша учасниця, Констанція Герасименко з Білорусі (м. Молодечно), представляла всю шановану родину митців Червонцевих. Ще її бабуся Вікторія Червонцева не тільки вирізувала витинанки, а й започаткувала викладання основ цієї техніки в Молодечненському державному музикальному коледжі ім. М. К. Огинського, виховавши талановиту плеяду сучасних білоруських митців. Серед них одними з найбільш досвідчених і заслужених залишаються її доньки Єлизавета і Наталія Червонцеві. Разом з паперовими витинанками К. Герасименко демонструвала також авторську дипломну роботу – сукню з червоного полотна, вирішену у фольк-стилі з прорізним ефектним декором.

Творчість молодих українських майстрів представляв Дмитро Король із м. Кременчука, чиї роботи вже відомі широкому загалу, а також Тетяна Рудик з м. Бара, яка зовсім недавно почала займатися вирізуванням. Серед витинанок митців-подолян особливим символізмом вирізнялися роботи Людмили Альошкіної (с. Букатинка Вінницької обл.), уродженки Білорусі. Разом з чоловіком Олексієм Альошкіним, українським художником і скульптором, вони стали засновниками талановитої династії українських митців. Зокрема, їхня донька Дарія Альошкіна (м. Львів) свої паперові витинанки виставляла у Франції, Польщі, Кореї та інших країнах.

Учасники Свята витинанки змогли відвідати перлину Поділля – Історико-культурний заповідник «Буша». У міс-

цевому краєзнавчому музеї, що носить ім'я відомої подільської майстрині витинання Марії Руденко, було проведено презентацію щорічника Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАНУ (далі – ІМФЕ ім. М. Т. Рильського) «Українське мистецтвознавство» (вип. 16, 2016 р.), у якому опубліковано листи М. Руденко, написані нею в 1960–1970-х роках до працівників Інституту². Директор музею, Марія Гоцуляк, щиро подякувала всім науковцям, зокрема директорові ІМФЕ ім. М. Т. Рильського академіку Ганні Скрипник, за плідну співпрацю – публікацію важливих матеріалів, які доповнюють творчий портрет Марії Авксентіївни. Також вона відзначила особливу цінність подарованого примірника для експозиції музею, де кожен бажаючий може ознайомитися з думками, спогадами, мріями видатної майстрині, педагога, заслуженого працівника культури України.

Учасники заходу виготовили спільну витинанку, що вже стало традицією. Цього року для оформлення колективного «дерева життя» майстри вирізували птахів за неповторними авторськими самобутніми вирішеннями. На заключній зустрічі начальник управління культури і мистецтв Вінницької обласної держадміністрації, композитор, заслужений артист України Станіслав Городинський побажав усім подальших творчих успіхів. Майстри витинанки навзаєм подякували організаторам, підкресливши особливий вклад О. Городинської, заслуженого працівника культури України, майстра мистецтва витинанки, члена Національної спілки майстрів народного мистецтва України у збереження безперервних подільських зустрічей, та побажали їй особисто й усім колегам подальших сил у натхненній складній і важливій справі.

Примітки

¹ Після першого Свята витинанки в 1993 році зустрічі було проведено у 2002, 2005, 2008, 2011, 2015, 2018 роках. Від 2011 року захід отримав статус міжнародного.

² Косицька З. Марія Руденко – подільська майстриня та збирачка фольклору (епістолярна спадщина). *Українське мистецтвознавство : матеріали, дослідження, рецензії. Зб. наук. праць* / НАНУ ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2016. Вип. 16. С. 245–260.